

Društvo
Radi
pišemo
z roko

TISKOVINA
Poština plačana
pri pošti 1217

Stegne 23 a, 1000 Ljubljana

Radi pišemo z roko

Časopis Društva Radi pišemo z roko | Številka 13, december 2024

IZ VSEBINE

UVODNIK

Mozaik se sestavi

NOVICE

*Nova urednica glasila
40. knjižni sejem 2024*

AKTUALNO

*Teden pisanja z roko – Ko spomini zadišijo
Ambasadorji Tedna pisanja z roko 2025
Kaj lahko storimo za boljšo berljivost pisav šolarjev?*

INTERVJU

*Grega, Charlie in možgani
Intervju z dr. Gregom Repovšem*

ZANIMIVOSTI

*Urice pisanja v Centru starejših Pristan v Vipavi
Analiza pisave Kamale Harris
Pouk kaligrafije v waldorfskih šolah
Knjiga Ljuba moja Mici*

NAŠI ČLANI

Urška Macura

Mozaik se sestavi

Ko sem po preteklem Tednu pisanja z roko konec januarja sedla za mizo in v svoj planer začela zapisovati misli o minulem projektu, se je od nekod pojavila tema 10. Tedna pisanja z roko, in sicer »Ko spomini zadišijo«. Na svoje otroštvo imam lepe spomine, povezane z mnogimi vonji. Želela sem, da bi lepe spomine poiskali mnogi izmed nas in zanimalo me je, kateri vonji so tisti, ki smo jih v otroštvu nekam globoko shranili vsi.

Nadja Lazar

Ob raziskovanju tako široke teme za pisanje z roko so se razpirala področja, o katerih še nisem vedela veliko. Delčki sestavljanke za 10. Teden so se korak za korakom začeli sestavljati, pojavljala so se imena ambasadorjev, ki letos s plakata vabijo k sodelovanju.

Jeseni sem se udeležila pogovornega večera o skrbi za zdravje naših možganov in tam osebno spoznala Andrejo Leški, ji predstavila naš projekt 10. Tedna pisanja z roko in gospa Andreja je brez premisleka pristala na sodelovanje.

Nekaj dni za tem sem na spletu naletela na napoved predstavitve knjige Antropologija vonja, ki jo je napisala dr. Mojca Ramšak. Knjigo sem si sposodila v bližnji knjižnici in jo že pred predstavitvijo več kot pol prebrala. Tudi gospa Ramšak se je prijazno odzvala na povabilo k sodelovanju in plodove svojih raziskav bo predstavila na II. Strokovnem srečanju.

V konceptu Tedna je manjkalo še nekaj praktičnega, nekaj vohalnega, pa tudi nekaj okušalnega. To naj ostane še skrivnost. Naj vam namignem, da je povezano z enim od letošnjim ambasadorjev pisanja z roko.

Odgovorna urednica

Katyush Manakai

Avtorji člankov

Dejan Osterman, Katyush Manakai, Marijana Jazbec, Nadja Lazar, Urška Krišelj Grubar, Urška Macura, Vesna Škreblin, Vida Trošt

Časopis Društva Radi pišemo z roko izhaja dvakrat letno. Prejmejo ga člani Društva.

Lektorica

Gaja Červ

Društvo Radi pišemo z roko
Stegne 23 a, 1000 Ljubljana

info@pisemozroko.si
www.pisemozroko.si

ISSN 2670-515X

9 772670 515009

Iskala sem dalje, želela sem najti nekaj, kar nam bo pomagalo, da bodo besede privrele iz globin. V tistih dneh je v nabiralnik na računalniku prišlo povabilo na delavnico izdelave lastnega parfuma. Izdelala sem si zlate kapljice žepnega spremljevalca, povsem mojega in po mojem nosu ustvarjenega. Tudi Ana Ličina se nam bo pridružila na II. Strokovnem srečanju in nas popeljala v svet vonjev.

Opazila sem, da sem v zadnjih mesecih, ko sem se res veliko ukvarjala z vonji, z delovanjem možganov v povezavi z vonji in po branju Antropologije vonja sama postala bolj pozorna na vonje okoli sebe, morda postala celo boljša vohalka, kar pa ni nujno vedno samo prijetno.

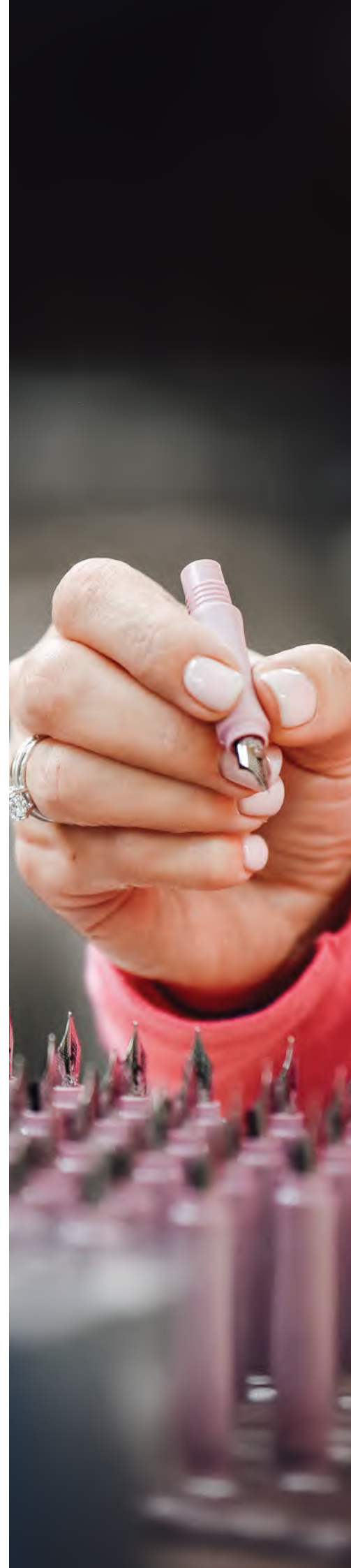
V teh mesecih sem ubesedila že nekaj spominov iz zgodnjega otroštva, čeprav še nisem zapisala kratke zgodbe o enem izmed njih. Čas je, da si vzamem trenutek in se tega lotim – morda prav na II. Strokovnem srečanju, kjer nas bo skozi ta proces vodila mladinska pisateljica Cvetka Sokolov.

Ponosna sem tudi, da smo k sodelovanju pritegnili dr. Grego Repovša, kognitivnega nevroznanstvenika. Pogovor z njim je zapisala novinarka Urška Krišelj Grubar.

Sestavljanke se je sestavila. Občutek je odličen, že zdaj pa se mi utrinjajo ideje za temo 11. Tedna pisanja z roko, ambasadorje in vsebino III. Strokovnega srečanja. A gremo korak za korakom, brez prehitavanja.

Srčno povabljeni, da z nami širite ljubezen do pisanja z roko in da spodbujate svoje bližnje, da vsak dan zapišejo vsaj nekaj besed.

Nadja Lincar

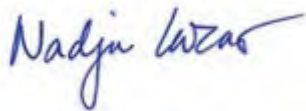

Naše glasilo ima novo urednico

Glasilo društva Radi pišemo z roko je od 1. številke, ki je izšla leta 2017, do 12. številke nastajalo pod uredniško taktirko Marijane Jazbec. S 13. številko Marijana predaja urednikovanje novi urednici, Katyush Manakai.

Marijani se iz srca zahvaljujemo za predanost, natančnost in ljubezen do pisane besede, ki so nas vedno znova navduševale. Časopis je vedno odražal vrednote našega društva in je v bralcih prebujal strast do pisanja z roko, grafologije ali kaligrafije. Verjamemo, da bo Marijana še naprej spremljala vsa področja, povezana s pisanjem z roko, in bo o njih pisala prispevke. Draga Marijana, hvala za tako široko polje znanja, ki ga deliš z nami in nas spodbujaš, da ljubezen do pisanja z roko širimo okoli nas.

Nadja Lazar, predsednica

Kot otrok sem zelo rada in veliko brala, kot šolarica sem se najlažje učila, če sem si delala izpiske na roko, kot najstnica pa imela nekaj prijateljic iz tujine, s katerimi smo si nekaj let dopisovale preko pisem. Sem na srečo še iz tiste generacije, ko v začetku najstništva še nismo imeli računalnikov in je bil to eden redkih, predvsem pa cenovno dostopnejših načinov ohranjanja stikov. Hkrati pa neopisljivo lep in nenadomestljiv. Ni bilo lepšega kot v nabiralniku najti pismo s svojim imenom in znano pisavo. Pa nenavadno znamko. Pa vsi občutki sreče in vznemirjenja ob odpiranju in prebiranju vsega, kar se je prijateljicam dogajalo. To izkušnjo danes še bolj cenim kot takrat. Tudi kot odrasla sem si nekaj let dopisovala s starejšo gospo, ki je na ta način vzdrževala stike z ljudmi in hkrati ohranjala lepoto takega načina komunikacije tudi v dobi pametnih telefonov. Neprecenljivo.

Pisanje pisem mi je večkrat v življenju pomagalo izraziti tudi najtežja občutja in omogočilo komunikacijo, ki je "v živo" nisem zmogla. In še danes, ko pišem zgodbe ali priprave na pouk kot učiteljica, opažam, da misel drugače teče, če pišem

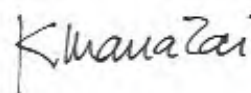
Katyush Manakai

z roko, kot če tipkam na računalnik. Kot da se takrat odprejo znotraj človeka druga vrata.

Med drugim me je ljubezen do pisane besede vodila na študij novinarstva. Ljubezen do otrok pa kmalu po študiju v šolstvo. Zaposlila sem se na waldorfski šoli v Ljubljani, kjer sem imela to srečo, da sem lahko združila oboje in več kot deset let urejala glasilo dijakov in učencev zadnje triade. Vse do danes me ljubezen do pisanja z roko ni "spustila" in zelo sem se razveselila, ko me je predsednica društva Nadja povabila k sodelovanju. Dolgoletne izkušnje z urejanjem časopisa so mi omogočile, da sem se hitro odločila za sodelovanje, saj me to delo res veseli. Hkrati pa me veseli, da lahko s svojim znanjem in izkušnjami prispevam k društvu, v katerega poslanstvo nedvomno verjamem.

Pisanje z roko mora ostati živo, še posebej v času vedno večje digitalizacije.

V veselje mi je, da sem v vaši družbi.

40. slovenski knjižni sejem 2024

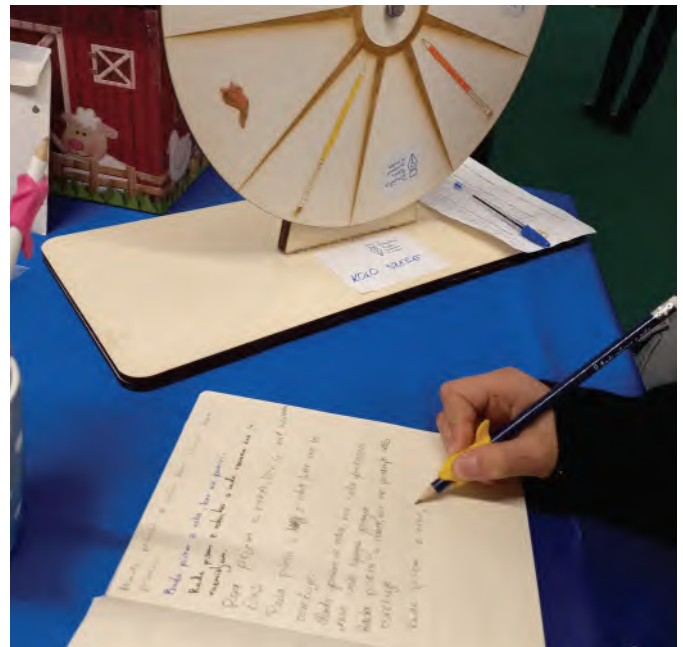

V našem društvu za tako pomemben dogodek, kot je knjižni sejem, nikoli ni bilo dvoma o udeležbi. Tudi letos ne. Je le čas jubilejev: 40. slovenski knjižni sejem, bližamo se 10-letnici društva in paradnemu dogodku društva – že 10. Tednu pisanja z roko. Ponosni smo!

Knjižnega sejma se je udeležilo 110 razstavljalcev. Dekoracija razstavnih prostorov ni bila potrebna, saj ni lepšega od prostora, ki ga krasi stotine knjig, stotine čudovitih platnic in pisanih vsebin. Naša stojnica z informativno točko je imela med knjigami prav posebno poslanstvo – privabiti in zadržati obiskovalce, da bi se jim v spomin vtisnili poslanstvo našega društva in prednosti pisanja z roko.

Na razstavno mizo smo postavili majhno, a dovolj vpadljivo “kolo sreče”, ki je sodelujoče obdarovalo s svinčnikom, društveno kartico, pisalnim pripomočkom (delfinčkom) ali nalepkami. Kolo jim je določilo nagrado, ki pa so si jo morali prislužiti: v društveni zvezek je bilo treba v stavku ali dveh odgovoriti na vprašanja, zakaj je dobro pisati z roko, kako se počutiš ob pisanju z roko, kako pomembno je branje, napisati trenutno misel ipd.

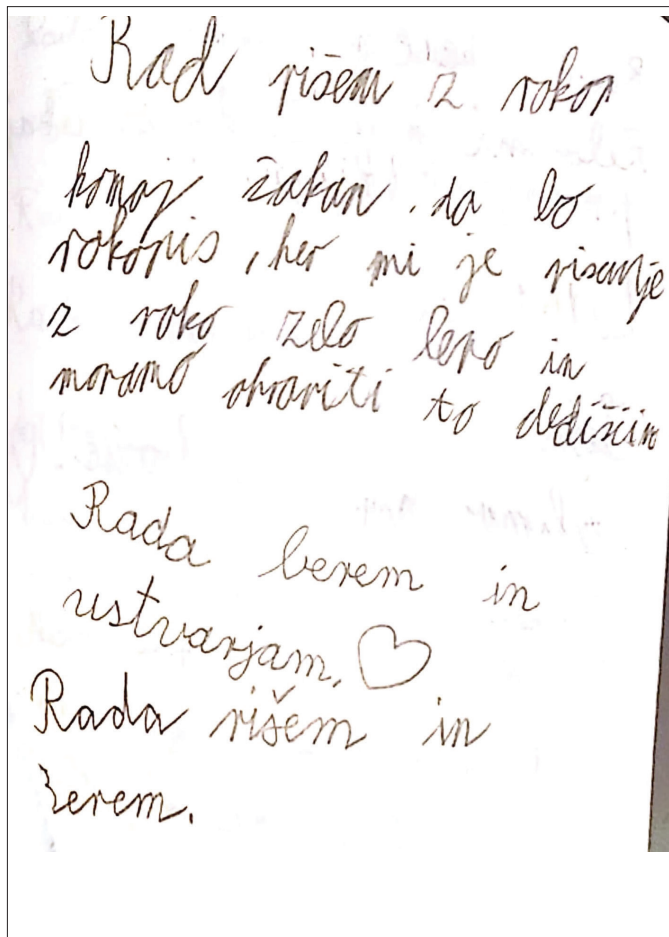
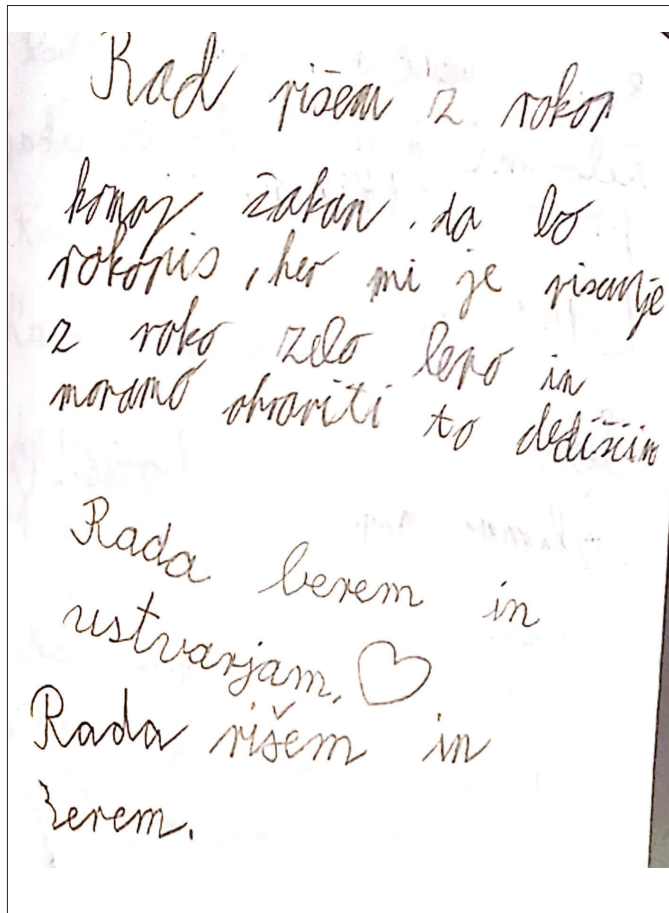
Prešteli smo pisave. V šestih dneh je 1200 rok prijelo za pisalo in napisalo odgovor, svojo misel. Tudi risbicam je kolo sreče prineslo darilo. 1200 različnih pisav je potrdilo, da pisanje z roko pomirja, zapisano si bolje zapomnimo, lažje razmišljamo, pisci so potrdili, kako dobro je brati, kako imajo radi knjige ... 1200 pisav in misli je pravi mali zaklad. Toliko bolj vreden je zato, ker je večina zapisov izpod pisal malčkov, učencev in dijakov.

Ker mi je vseč trenje
med papirjem in stičnikom
IMEJ LEP DAN.
DANES SEM NA KNJIŽNEM
SEJMU ETNA
Rada bečem, ker je branje zabavno
in poučno.
KNJIGE RAD PIŠEM ZATO KER
SE VELIKO naučim.
Z roko rada pišem, ker se bolj zabavam.
HVALA, ker spodbujate pisanje z
roko, saj pišemo odliče,
ki ostanejo za vedno! Valerij
Pišem z roko, ker mi je všeč moj
črnila. - Esterca

Rada pišem z roko, ker
mislim, da je dobro
da razvijajoš motoriko:
TIBOR
Rada pišem z roko
da lahko mami
napisem da jo imam
rada Zala

Tudi društvene kartice so bile napisane sošolcem, učiteljicam, babicam, prijateljem ... Opreмили smo jih z znamkami in lastnoročno so bile oddane v poštni nabiralnik, ki je vabil na naši stojnici.

Veliko zanimanja so obiskovalci kazali za dva priročnika, namenjena grafološki analizi, ki sta delo grafološke sekcije, ki deluje znotraj društva. Kaligrafija tudi vabi nove člane.

Naš razstavni prostor so poudarili tudi plakati z ambasadorji prihajajočega 10. Tedna pisanja z roko. Letos so to judoistka Andreja Leški, chef Luka Jezeršek in mladinska pisateljica, visokošolska učiteljica Cvetka Sokolov. Priročno je bilo, da so lahko predstavniki šol, knjižnic in domov za ostarele občane na našem razstavnem prostoru prevzeli plakate, namenjene Tednu pisanja. Z veseljem smo tudi obiskovalcem posredovali podatke, da se Tedna pisanja udeleži med 50.000 in 60.000 pišočių - toliko, kolikor predvidevajo, da bo obiskovalcev letošnjega knjižnega sejma.

Veliko spodbudnih besed in želja nam je bilo izrečenih. In prav spodbuden odziv obiskovalcev na idejo in poslanstvo Društva Radi pišemo z roko je nam, dežurnim prostovoljkam na letošnjem knjižnem sejmu, največje plačilo za vloženi trud.

Udeležba društva na 40. slovenskem knjižnem sejmu je upravičila namen, skoraj oblegani razstavni prostor je imel tudi usmerjevalno vlogo, saj so ostali bližnji razstavljalci svoje prihajajoče obiskovalce usmerjali kar z napotkom tam, "ob poštnem nabiralniku" – to je tisti, ki je krasil našo stojnico. Ponovimo naslednje leto!

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Irena Klavž".

10. Teden pisanja z roko - Ko spomini zadišijo

Poznate vonj tihega zimskega večera, preden začne snežiti? Pa vonj premočenih volnenih rokavic, ker takrat nepremočljivih še ni bilo? Vonj sveže pečenih maslenih piškotov? In vonj novoletne smreke, ki prinaša spomine sreče iz otroštva?

Pa vonj strojnega olja šivalnega stroja, ki sem ga z dedkom poganjala na noge tako hitro, kot se je le dalo. In vonj babičine šminke, ki je bil zelo drugačen od vonja mamine šminke?

Vonj mokre mivke na neskončno dolgi plaži, vonj sveže utrganega paradižnika z vrta, narezanega na tanke rezine in posutega z zrnici soli?

Vonj prazne šolske učilnice, v katero sem septembra vstopila s pričakovanji nečesa velikega. In vonj mokre krede, s katero sem pisala po domači tabli? Vonj pečenih kostanjev v temačnem jesenskem mestu, ki ga še ni razsvetljevalo na milijone lučk?

O vsakem izmed vonjev, ki sem jih potegnila iz spomina, bi lahko zapisala kratko zgodbo. Prestavijo me v čas, ko so spomini nastali. Kako je to mogoče?

Znan vonj vzbudi spomine na otroštvo, ki je že zdavnaj minilo. V veliki okrogli škatli z gumbi pri moji babici in dedku je bil poseben vonj. Ne morem vam povedati, kakšen je bil, vendar ga zdaj včasih začutim. Ta vonj mi prinese spomine, za katere sem mislila, da so izgubljeni, spomine na obiske starih staršev, na mojo babico in dedka in na preštevilne ure, ko smo se igrali z gumbi. Podobna igra z gumbi z mojima otrokoma bo njima dala povsem druge vonjalne spomine.

Toda zakaj imajo vonji to moč, da odpirajo pozabljene spomine? Vonj lahko sproži globoko zakoreninjene spomine, ker ima edinstven dostop do možganov. Olfaktorna bučka, odgovorna za vonj, se nahaja blizu hipokampusa, ki shranjuje epizodične spomine. Vonjave, za razliko od drugih čutil, neposredno potujejo v ta del možganov, mimo talamusa, zaradi česar so močnejše povezane z nezavednimi, čustveno nabitimi spomini. To pojasnjuje, zakaj lahko znani vonj, na primer iz otroštva, prebudi spomine, ki so se zdeli pozabljeni. Vonjave je težko ubesediti, hkrati pa lahko sprožijo globoko skrite spomine.

Raziskave spomina so pokazale, da opisovanje stvari z besedami lahko pomaga pri pomnjenju, vendar tudi zmanjšuje čustva, ki jih čutimo v zvezi s predmetom. Ko si izmislimo zgodbo o svojih spominih, se začnemo spominjati tako zgodbe kot tistega doživetja. Vonj je uskladiščil več prijetnih spominov, kot bi jih lahko uskladiščile zgolj besede.

Kateri so pa vaši najljubši vonji iz otroštva? Povonjajte npr. cimet, sveže mleto kavo, vaniljev sladkor, sivko, pražen krompir ali kokice. Potopite se v občutke, v spomine, zaprite oči, začutite jih v telesu, potem pa jih zapišite. Naj se spomin prelije na papir.

Znanstveniki so ugotovili, da so naši možgani ob vonjanju prijetnih, že poznanih vonjav dejavnejši, kot če vonjamo vonje, ki jih še ne poznamo.

Veselimo se letošnjih kratkih zgodb ali pesmi, ki jih boste zapisali.

Nadja Lincar

Društvo
Radi
pisemo
z roko

VABILO NA II. STROKOVNO SREČANJE

Za koordinatorje 10. Tedna pisanja z roko,
za vodje Urice pisanja z roko za starejše,
za naše individualne in kolektivne člane
in za vse ljubitelje pisanja z roko
bomo tudi letos organizirali
STROKOVNO SREČANJE,
na katerem bomo predstavili vsa področja
delovanja našega Društva
(Teden, Urice, kaligrafsko in grafološka sekcijo),
gostja **dr. Mojca Ramšak** bo predstavila mnogo zanimivega
in uporabnega o vonjavah,
dr. Cvetka Sokolov bo predstavila pisanje kratkih zgodb,
parfumeristka in certificirana aromaterapevtka **Ana Ličina**
pa nas bo vodila po svetu vonjav,
ki bodo v nas prebudile spomine.
V odmoru pa dišeče presenečenje!

18. januar 2025, 9.00 - 13.00
Waldorfska šola Ljubljana, Streliška 12, Ljubljana

Kaj lahko storimo za boljše berljivost pisav šolarjev?

Ali pisanje z roko naših otrok že nadomeščajo tipkovnice? Konec oktobra sem se udeležila spletnega srečanja NHA (National handwriting association) iz Anglije. Predstavili so nam izsledke raziskave o nadomeščanju pisanja z roko s tipkanjem na računalniško tipkovnico in nevrološko raziskavo o delovanju delov možganov pri pisanju z roko, ki je zajemala tako besede s pomenom kot posamezne simbole, ki zapisani eden ob drugem ne pomenijo nič.

Za vse, ki sledimo pisanju z roko v današnjem (digitalnem) svetu, so izsledki obeh raziskav pričakovani in ne presenečajo, nekaj iztočnic smo poudarili tudi v analizi ankete po Tednu pisanja z roko 2024. V angleških osnovnih šolah premalo časa namenjajo učenju pisanja z roko, grafomotorika učencev je šibka, učenci vlagajo velike napore v pisanje z roko, pisave pa so težko berljive. Poskusili so tudi z nadomeščanjem pisanja z roko s tipkanjem. Spraševali so se, katera starost je primerna, da se pisanje z roko nadomesti s tipkanjem. Ugotovili so, da ne pred devetimi leti. Izpostavili so nekaj slabosti tipkanja namesto pisanja: učenci niso želeli izstopati in se počutiti drugačne; težave so tudi logistične narave (prenašanje prenosnih računalnikov iz razreda v razred), še več truda pa zahteva oddajanje natipkanih besedil, ki jih učitelj pregleduje; in nenazadnje: nemalokrat učence ob računalniku zamika tudi brskanje po spletu ali igranje računalniških igrice.

Predlagajo, da se v učnih načrtih več časa nameni pisanju z roko, tudi v višjih razredih, ko ga zdaj jemljejo kot samoumevna, učenci pa imajo s pisanjem z roko premnogo težav. Dokazali so tudi, da je besedilo, napisano s slabo berljivo pisavo, praviloma ocenjeno slabše kot dobro berljivo, četudi je vsebina obeh besedil enaka oz. primerljiva.

Nizozemska platforma, ki se ukvarja s pisanjem z roko (Platform Handschriftontwikkeling), ugotavlja prav enako: današnji predšolski otroci imajo na splošno slabše motorične sposobnosti in so manj samostojni kot malčki pred 10 ali 20 leti.

V kombinaciji z dejstvom, da je vse manj časa namenjenega poučevanju pisanja z roko, je posledica jasna: mnogo otrok ni uspela ustrezno avtomatizirati svojega pisanja z roko.

V članku časopisa The Telegraph novinar ugotavlja, da so posledice zaprtja šol med epidemijo še vedno prisotne in še naraščajo. Medtem ko od učencev na nižji stopnji osnovne šole pričakujejo, da pišejo čitljivo, tekoče in vedno hitreje, pišejo vse manj pogosto kot prejšnje generacije, zato pisava postaja slabo berljiva, črke neizoblikovane, pisava se ne drži črt v zvezkih. Situacija, ki prinaša težave, kar kliče po tem, da se v učne načrte dodajo vsebine pisanja z roko tudi v višji stopnji osnovne šole.

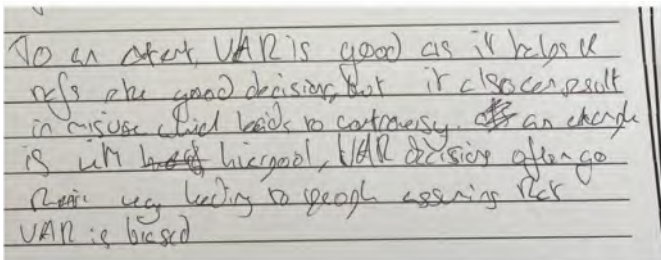
Današnji angleški osnovnošolski učni načrt pričakuje, da bodo vsi otroci do zaključka nižje stopnje osnovne šole znali čitljivo pisati pisane črke, vendar ne določa, kako naj bi se tega učili. Medtem ko se hitrost pisanja z roko na višji stopnji še vedno razvija, mnogo učencev težko piše čitljivo. Mnogo najstnikov več časa tipka kot piše, saj pisanje zahteva več truda, ker nepravilno držijo pisalo in težko berejo za seboj.

Ne pozabimo tudi na to, da učenje pisanja vpliva pozitivno tudi na učenje branja. Ko besedo ali besedilo, ki si ga sam zapisal, prebereš, občutiš dvojno zadovoljstvo: znam pisati in brati.

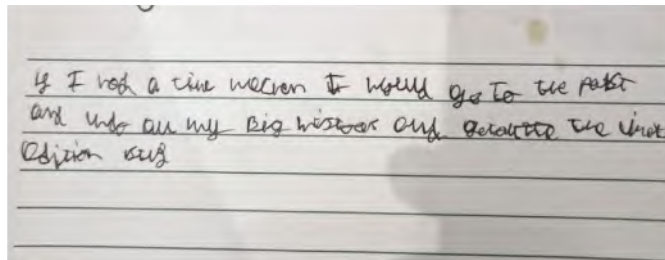
V Angliji obstaja organizacija »Help With Handwriting«, ki se ukvarja s strokovno pomočjo za starše otrok, starih od 4 do 16 let, ki imajo težave s pisanjem.

Za konec spomnimo, da so v prejšnjem desetletju v Kanadi in nekaterih zveznih državah v ZDA iz učnega načrta izpustili pisanje pisanih črk, z letošnjim letom pa so to ponovno uvedli, saj so se negativne posledice te odločitve kazale tudi v padcu pismenosti. Ta odločitev zagotavlja, da bo mlada generacija opremljena z znanji, potrebnimi za obvladovanje zahtev današnjega sveta in povezovana s svojo zgodovino. Nekoč smo se v šolah učili lepopisja, pisali smo celo z nalivnikom.

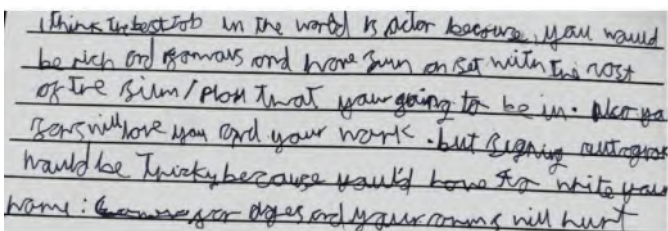
Poglejmo nekaj primerov pisav:

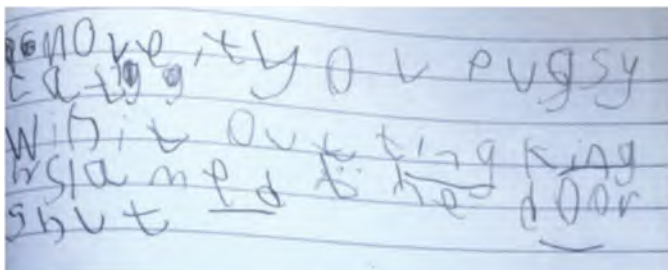
Zgornja pisava 15-letnika nakazuje, da je uporabljal istočasno tiskane in pisane črke, kar otežuje branje. K berljivosti bi pripomogli tudi e-ji in a-ji, če bi bili pravilno oblikovani.

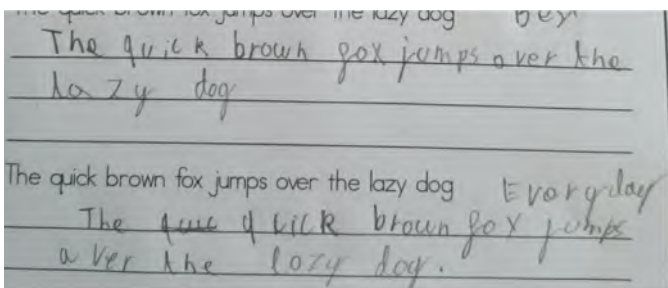
Pisava tega 8-letnika pa nakazuje, da ima učenec težave s povezovanjem črk, saj učenec ni spreten, pisalo pa je držal preblizu konici, kar je povzročilo zabrisane črke.

Pisava 11-letnika nakazuje gibanje pisala, ki povezuje posamezne črke med seboj. Ritem, natančnost in spoji so se spremenili, ko se je osredotočil na nadzor pisala in bolj gladko združevanje črk.

To je pisava 6-letnega učenca, ki še ni grafomotorično zrel. Učitelji so učencu pomagali pri natančnem oblikovanju črk, razmerjem med črkami, učenec je napredoval.

13-letni učenec, ki je zapisal zgornji povedi, pri pisanju ni samozavesten. Oblike in višine črk upošteva, a je pisal prehitro, med črkami v besedah so preveliki presledki.

Kaj lahko storimo?

Nizozemski strokovnjaki poudarjajo, da ima gibalni razvoj veliko vlogo v otrokovem življenju. Ne pomeni le zdravja in telesne pripravljenosti, temveč tudi samozavest, sodelovanje in vključenost. Ne pozabimo, da pred učenjem pisanja poskrbimo, da bodo učenci deležni veliko gibanja (npr. poligoni z vajami za senzorno integracijo), zlasti proste igre na prostem, pa risanja in ustvarjanja z različnimi materiali (uporaba škarij, različnih materialov za razvoj fine motorike), naj imajo na voljo različne materiale, v katerih lahko njihovi prsti puščajo sledi ... Tako bo koordinacija telesa boljša, nevrološke povezave aktivnejše in lažje bodo obdržali koncentracijo. V nekaterih evropskih državah to poimenujejo »motor lab«, kjer z različnimi gibalnimi spretnostmi pomagajo integraciji čutov in posledično lajšajo pot do znanja.

Prizadevanja društva Radi pišemo z roko, da spodbujamo pisanje z roko vseh generacij, in dejstvo, taka društva obstajajo tudi v tujini (Anglija, Nemčija, Nizozemska ...), nam dajejo moč in energijo, da nadaljujemo s svojim delom, ga razvijamo in svojo naklonjenost pisanju z roko širimo med svoje bližnje.

Nadja Lazar

Grega, Charlie in možgani

Dr. Grega Repovš, psiholog in kognitivni nevroznanstvenik

Dr. Repovš, s š-jem in ne ž-jem na koncu, je psiholog. Že kot otroka ga je venomer zanimalo, kako stvari delujejo, kar ga je poneslo v kariero znanstvenika. Ko je diplomiral, pa kasneje doktoriral, je šel še v Ameriko na postdoktorski študij. Ko se je leta 2008 vrnil z univerze v Washingtonu, v St. Louisu, je med drugim postal vodja Laboratorija za kognitivno nevroznanost na Oddelku za psihologijo v Ljubljani. Dobro, da je prišel domov. Mnogi se ne vrnejo in so za Slovenijo izgubljeni. Midva sva se srečala na FF. V kabinetu me je pričakal s Charlujem. Najprej izvem, da je Charlie le eden od dveh psičkov, ki ima uradno dovoljenje, da lahko obiskuje pisarno svojega skrbnika. To prijazno pasje bitje je bilo poleg, ko sva se pogovarjala o vonjih in še o čem. In seveda je najprej zelo natančno ovohal mene oziroma mojo merino jopico. Zapis bo en tak laični povzetek najinega srečanja, ki naj zadiši po prijetnih spominih. Vse slišano sem si zapisovala s svinčnikom, saj se tudi dr. Repovš strinja, da si več zapomnimo, če pišemo z roko.

Vonj je tesno povezan s spominom in spomini. Prebujata nam jih. Vonj in okus sta dva čuta, ki imata pomembno evolucijsko vlogo stražarja, izvem v uvodu. Mnogo tega, kaj je za nas in naše preživetje dobro in kaj ne, se naučimo v teku življenja. V nekaterih okoljih je določen vonj lahko povezan s pozitivno izkušnjo, drugje pa lahko enak vonj opozarja na nekaj negativnega. Slikovit primer so francoski siri, nekaterim smrdijo, drugim dišijo. Vonj ima pomembno vlogo tudi pri medčloveških odnosih. Lahko nam je nekdo zelo simpatičen, pa zaradi vonja (ki ga ne prepoznamo kot prijetnega) ne bomo iskali priložnosti, da bi se ponovno srečali z njim. Čeprav za

človeka vonj ni preživetveno pomemben, ima vseeno močan vpliv. Raziskave so npr. pokazale, da ženske s pomočjo vonja prepoznajo majico svojega partnerja med majicami drugih moških. Še bolj kot ženske pa imajo seveda izostren voh psi. Če je pri človeku med poglavitnimi čuti vid, je to pri psih voh. Ker je Charlie pomemben del Gregovega življenja, ga avtomatično zanese, da, ko govoriva o vohu, za primerjavo omenja pasji voh, ki je še toliko bolj izostren. Če nam ljudem nekaj smrdi, lahko ta smrad izničimo (preglasimo) z nekim drugim močnim vonjem, medtem ko so psi sposobni (zato usposobljeni) v množici intenzivnih vonjav prepoznati tudi šibke vonje, ki bi

jih sicer želeli prikriti. Omeni primer, da so sposobni zaznati vonj mamil, skritih v rezervoarju bencina, česar človeški voh nikakor ni sposoben.

Ko se pogovarjava, se posladka z aromatizirano kavo z veliko mleka, čeprav sicer pije čaj. Rad ima velike skodelice. Mu je pa po prebolelem covidu ponagajal voh. Okus je ostal, voh pa se mu je po prvi preživeti koroni precej spremenil. Slednje je spoznal, ko mu ni uspelo zavohati čaja v sicer polni šatuljici. Še dobro, da je ob njem njegov Charlie, ki ima na Filozofski fakulteti občasno tudi terapevtsko funkcijo, saj ga sodelavci radi pridejo pocrklat ob kakšnem težkem dnevu. Kaj rad bere, ga med drugim vprašam, pa pove, da poleg strokovnih knjig kaj takega, kjer ga pritegnejo dobre detektivske zgodbe, pa tudi leposlovje. Všeč mu je vonj po knjigah. Od otroštva je hodil v knjižnico, v srednji šoli si je knjige kupoval, tudi ko je študiral v Ameriki, se je kupljenih knjig nabralo veliko. Ko se je vračal domov, pa vseh ni mogel odnesti na letalo. In to ga je tako strlo, da od takrat bere elektronske knjige. Lahko jih ima s sabo in mu jih ni treba pustiti za sabo. Zakaj se je sploh odločil, da bo postal psiholog, ga vprašam. Pove, da študenti na to vprašanje največkrat podajo tri razloge. Ene ta poklic pokliče, ker radi pomagajo ljudem v stiki. Druge pritegnejo lastne izkušnje. Tretje – in med njimi je tudi dr. Grega – pa vodi zanimanje, kako delujejo čustva, mišljenje, možgani. Že od malega je vedel, da bo znanstvenik in še zdaj, ko kaj ne dela, rad »stvar razšraufa«, da bi razumel, kako deluje. Kot, ko mi poskuša slikoviteje predstaviti, kako pomembno evolucijsko vlogo imata voh in vonj in razstavi model plastičnih možganov, da bi razumela. Po toliko informacijah, ki jih dnevno sprejemajo naši možgani, je že dobro vedeti, kako jim malo priti naproti. Zdaj v tem prednovoletnem času, ko nastajajo ti zapisi, imajo morda pri tem večjo vlogo, kot si mislimo, prav vonji, ki nam prebujajo spomine in nam morda dajejo celo priložnosti, da se tistim, ki nam niso bili tako ljubi, izognemo. Obenem pa se bolj potrudimo za tiste pozitivne in jih ponavljamo toliko časa, dokler ne preglasijo negativnih. Ta možnost nam je dana.

Pa še to: Ali ste vedeli, da, če bi z zavezanimi očmi in zaprtim nosom okušali čežano iz jabolk in čežano iz čebule, ju najbrž ne bi ločili med sabo? Če to reče dr. Grega Repovš, potem mu verjamem na besedo in niti ne bom preverjala. Boste vi?

foto: Urška Krišelj Grubar

Urška Krišelj Grubar

Urice pisanja v Centru starejših Pristan v Vipavi

V Vipavi pogosto piha močna burja in sije sonce, te dni pa nam vreme malo nagaja z deževnimi kapljami, a vse to nas ne moti, da ne bi bili dobre volje. V Centru starejših Pristan v Vipavi imamo namreč že od leta 2019 Urice pisanja z roko, le v času korone in kakšnih bolezni so te naše urice odpadle.

Srečanj se udeležuje od 10 do 15 stanovalcev, vedno je z nami tudi ga. Mojca Trdan, ki je naša koordinatorica in podpornica, zaposlena v Pristanu kot terapevtka. Z njo se tudi dogovarjam za termine, spremembe in posebnosti. Srečanja imamo dvakrat mesečno. Vedno rečemo, da traja srečanje eno šolsko uro, a po navadi se zavleče krepko čez 60 minut. Včasih po srečanju poklepetamo še v baru ob kavici ali soku.

Kako potekajo naša srečanja? Pod člankom podpisana vodja uric v Vipavi po navadi na naša srečanja pridrvim naravnost iz službe v šoli. Seveda se najprej pozdravimo, objamemo in poklepetamo, nato pa začnemo z delom. Načrtovanje dejavnosti poteka glede na letni čas in različne praznike, na potrebe in želje stanovalcev ter glede na načrtovane dejavnosti v centru. V vseh teh letih smo delali različne vaje za razgibavanje rok in zapestja, igre z žogico, masažo ... Potem pa se lotimo različnih dejavnosti: barvanje pobarvank in pisem, pisanja spominov na šolo, službo, dom, družino ..., receptov za praznične jedi, obnov zadnje prebrane knjige, prepisovanja in ustvarjanja pesmi, pisanja voščilnic in čestitk, pisanja ljubezenskega pisma, žalostnih in veselih spominov, reševanja učnih listov iz slovenščine (pridevniki, protipomenke, sopomenke, stopnjevanje pridevnikov ...) in še bi lahko naštevali.

Kaj vse smo v teh letih napisali, ni mogoče na kratko zapisati, a vsi zapisi se hranijo v osebnih mapah udeležencev, nekateri pa si svoje zapise nesejo v sobe, da jih pokažejo domačim.

Na srečanjih velikokrat tudi zapojemo in ob rojstnih dnevih slavljenju skupaj nazdravimo.

Zelo me veseli, da se s stanovalci doma Pristan zelo radi družijo tudi moji učenci iz OŠ Draga Bajca Vipava, kar podpira tudi vodstvo šole. Vsako leto pridemo v dom in pripravimo kulturni program s petjem ob kitari in recitacijami, kar stanovalce zelo navduši, potem pa se družimo še ob sladki pogostitvi.

Po včerajšnjem srečanju so mi tri stanovalke podale nekaj misli o uricah.

Ga. Lidija: Pri uricah z go. Vido se imamo lepo, ker obujamo spomine na svoje mlade dni, ko smo pisali z roko. Obnavljamo tudi svoje osnovnošolsko znanje. Tako se potem lahko primerjamo s svojimi pravnuki.

Ga. Ana: Pri uricah se imam v redu, malo se sprostim, poklepetam. Z veseljem grem na urice. Če tam ni prijateljice Lidije, jo pogrešam.

Foto: Vida Trošt, Mojca Trdan

Ga. Anica: Ko pride ga. Vida, je bolj živahno in razgibano, ker se učimo protipomenke. Najprej smo si tudi razgibali prste in zapestja, kar je zelo pomembno za pisanje. To je zelo v redu. Družimo se skupaj, ker nam pomaga ga. Vida. Tam si izmenjujemo mnenja in se učimo, veliko se tudi smejemo. Danes smo se učili pisati s pisanimi črkami. Izgleda, da nam je počasi kar šlo, saj so bile same petice, ki pa jih ne pišemo v redovalnico. To je zelo v redu. Pri uricah se imam lepo, včasih imam tudi tremo.

Urice pisanja z roko nam prinašajo veliko veselja in energije za delo in razne dogodivščine. Mene osebno srečanja napolnijo z veseljem in navdušenjem, saj se z vsemi zelo povežem in smo prijatelji.

Edina žalostna stran teh uric je, ko nekateri udeleženci zbolijo ali celo tiho odidejo tja, kjer je sama Ljubezen in kjer lahko brez napak pišejo z nebeškimi pisali.

Hvaležna sem vsem, ki nam omogočajo te nepozabne trenutke druženja in pisanja z roko.

Analiza pisave

Kamala Harris, kandidatka za predsednico ZDA

Kamala Harris je prva ženska in prva temnopolta podpredsednica ZDA. Njena mati je iz Indije, oče z Jamajke. Najprej je študirala na univerzi Howard, kjer je diplomirala iz politologije in ekonomije. Študij je nadaljevala na pravni fakulteti Univerze Kastings v Kaliforniji in diplomirala iz prava. Leta 2020 je postala javna tožilka v Kaliforniji, 2021 pa podpredsednica ZDA. Letos jeseni se je kot kandidatka demokratov potegovala za položaj predsednice ZDA, a je v boju za predsedniško mesto zmagal republikanec Donald Trump.

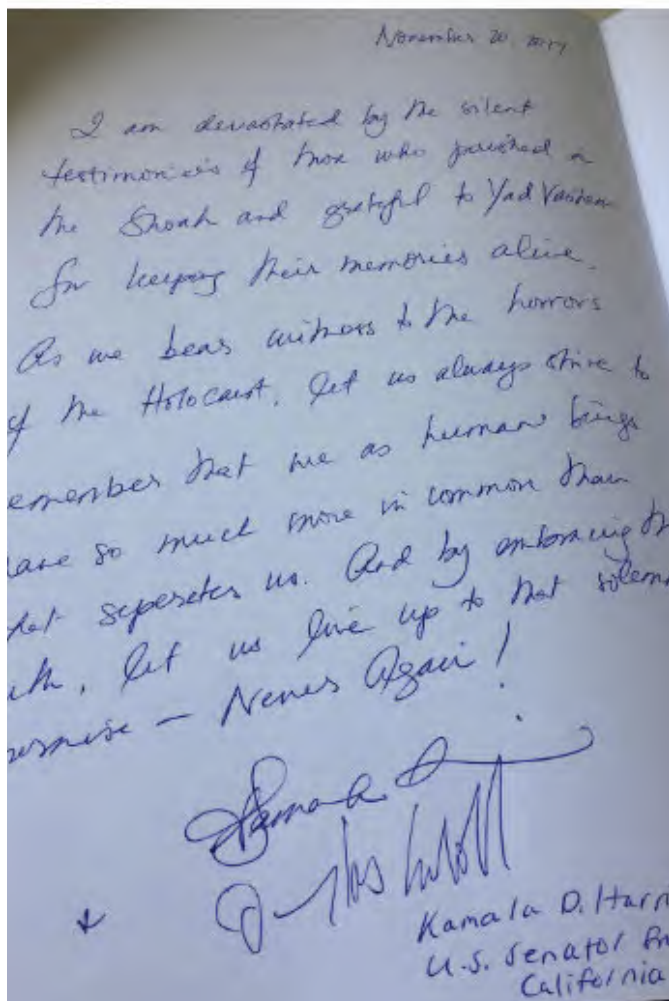
Thank you for being a
part of our campaign.
Let's do this together and
fight for the best of who
we are!
Kamala

Značilnosti pisave Kamale Harris so: hitrost, gibanje, fluidnost, poenostavljena pisava, velik razmik med besedami in vrsticami, povezana pisava, široke in nedokončane zanke v spodnji coni, podaljšana poteza pri podpisu, arkadne oblike, desni naklon. Gibanje v pisavi izraža svobodo, smisel za blaginjo in nenaklonjenost pisca omejitvam. Pisava kaže prirojeno zmožnost za dosežke, ljubezen do življenja, optimizem, navdušenje in hitro mišljenje. Po drugi strani se hitrost v pisavi lahko sprevrže v nepotrpežljivost in napetost. Toda zaradi splošne kakovosti gibanja v pisavi, razmika in fluidnih oblik, izraža pisec jasno zmožnost delovati na visokih obratih, pod velikimi napori.

Poenostavljeno pisanje izraža miselno hitrost, učinkovitost, racionalnost, premišljenost, sistematičnost ter poudarja praktično in tehnično inteligenco pisca. Oseba je aktivna, kulturnega duha in prilagodljiva. Ta vidik izraža tudi razmišljanje z intuicijo. Pisec si za navezovanje stikov vzame čas, saj to ni

njegova prioriteta. Oseba je neposredna in jasno pove, kaj misli. Prednost daje razumu pred čustvi. Išče sveže, inovativne rešitve za izzive, ne da bi se ozirala na standarde. Prosti čas preživlja v skrbno izbrani družbi. Oseba občasno išče zatočišče v preteklosti ali se tja vrača, gre za obliko introvertiranosti. Ima potrebo po samozaščiti. Ta ne izključuje dejstva, da je družabna oseba in da lahko shaja z različnimi ljudmi. Izraža preudarnost in naklonjenost ter je pripravljena na sodelovanje. Misli in govori enostavno in tekoče. Tudi kot oseba je praktična in preprosta.

Naslednji vidik pisave so razmiki med besedami in vrsticami. Oseba zna dobro organizirati svoje delo in življenje. Ima željo po zasebnosti, neodvisnosti in distanci do ljudi. Potrebuje svobodo, zrak, prostor. Pisec kaže sposobnost sprejemanja kritike, jasno in dobro organizacijo misli, prepoznavanje povezav med vzrokom in posledico. Izraža red in dobre sodbe. Ritmična pisava kaže močan značaj in kreativnost. Lebdeče

arkadne oblike potrjujejo, da gre za zaščitniško osebo, ki zna graditi. Arkade se v tej pisavi lahko razlagajo kot ponos, refleksija, zbrana-nost, ki sugerirajo, da ima pisec dobre navade. Arkadne povezave v kontekstu tega rokopisa kaže-jo njeno naravno spontanost, dostojanstvo, spoštljiv odnos do formalnih dogodkov.

Dobro razvita pisalna oblika pomeni dober okus, izvirne ideje in konstruktivnost.

V drugem vzorcu je videti nekaj izzivov v nedokončanih spodnjih conah in spodnjih potezah, us-merjenih v levo. Tu je potreba po podpori. Besedilo se začne z 'I' (jaz) in je oblikovan kot številka 2. To izraža nagnjenost pisca k ljudem in njihovim potrebam, ki jih postavlja pred svoje. Nekatere široke zanke v spodnji coni kažejo variabilnost. Oseba lahko dela z različnimi tipi ljudi, v različnih okoljih, z različnimi viri. Ima celo potrebo po tem.

Glede podpisa. Začne se s kreativno izvedeno veliko začetnico 'K'. Tudi sicer podpis kaže, da je osebi "imidž" pomemben. Razlaga te fluidnosti je lahko ambicioznost in velika tekmovalnost. Ko želi pridobiti prednost, uporablja odločnost in šarm. Igra na zmago. Dva od njenih podpisov se končata s podaljšano potezo. Tudi ta poteza kaže na potrebo po zasebnosti. Oseba bo odslovila vsakega, ki bo prestopil meje njenega prostora. Priimek je v celoti nečitljiv (sugerira pomanjkanje povezave z očetom, starša sta se ločila in s sestro sta živeli z materjo).

Naj zaključim, da je to pisava inteligentne, neposredne, kreativne in odločne osebe. A tudi osebe, ki potrebuje zasebnost. Usmerjena je k drugim in zmožna načrte spremeniti v učinkovite akcije.

Preiskovalka pisav

KALIGRAFIJA V WALDORFSKI ŠOLI

Waldorfske šole širom po svetu spodbujajo pisanje z roko. Pouk kaligrafije je del učnega načrta v 5. razredu osnovne šole. Učenci in učenke se tam spoznajo z osnovami. Na Waldorfski

šoli Ljubljana je dolga leta ljubezen do kaligrafije učenkam in učencem predajala učiteljica Neva Zupan. V uvodni uri jim je predstavila ta zapis.

Peva in še danes znana pisava
je pravzaprav stenska poslikava:

Na stenah kraške jame Lascaux
živali prelepe naslikane so.

Slikam sledijo zapisi, v kamen vklesani,
ki kot računski zapis so razbrani.

V Mezopotamiji so razvili PIKTOGRAME.
Slikoviti znaki predstavljajo predmete, bitja, celo misli same.

Klinopis – pisava vplivnih Akadskih veljakov
je sestavljena iz klinom podobnih in preštevilnih znakov.

Egipčanski HIEROGLIFI kot očarljivi prikazi
človeka, živali, rastlin so enostavni obrazi.

Takrat so pisali na kamen, rastline in kožo živali,
papirja pač še niso poznali.

Te pisave sestavljajo besedni in zlogovni znaki.
Znake za posamezne glasove so prvi izumili Feničani, pomorščaki.

Pisava iz glasovnih znakov se imenuje ČRKOPIŠ.
V aramejskem črkopisu lahko beremo prvi starozavezni zapis.

Prví črkopisi vsebujejo le soglasnike,
grški črkopis pa tudi že samoglasnike.

Iz te pisave je nastala tudi rimska abeceda.
Naslednica latinskega črkopisa pa tudi zapisana slovenska beseda.

Včasih so pisarji mojstri uporabljali peresnik, barve, pergament,
danes pa pogosto pišemo na računalnik, včasih z miško – glej ga šment!

Učenci kaligrafije vzamemo v roke trstiko
in se učimo pisati OSNOVNO KALIGRAFSKO PISAVO, malo in veliko

Ter zraven še številke –
vse prosim: brez radirke!

Pr(a)va ljubezen med drugo svetovno vojno

RESNIČNA ZGODBA

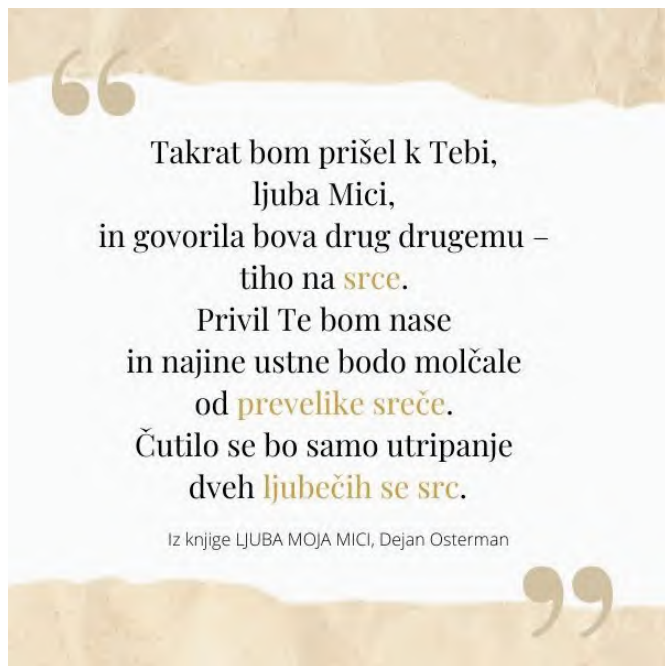

Ljuba moja Mici! Tako je Joža začel ljubezenska pisma, ki jih najdemo v knjigi. Resnična pisma, ki jih je pisal, medtem ko so Hitlerjevi nacisti trgali njegovo domovino. Nemci so ga na silo odtrgali od njegove družine, domovine in velike ljubezni Mici ter ga urili za rusko fronto. Jožu se je misel, da bi ostal nemški vojak, upirala bolj kot vse drugo na svetu. Ker je bil Slovenec v nemški vojski, so se ostali nemški vojaki do njega zelo grdo obnašali. Že od samega začetka je načrtoval, da Nemcem pobegne ob prvi priložnosti. A ni šlo vse po načrtu. Ves čas urjenja pa je svoji veliki ljubezni pisal ljubezenska pisma ter opisoval vojaško življenje.

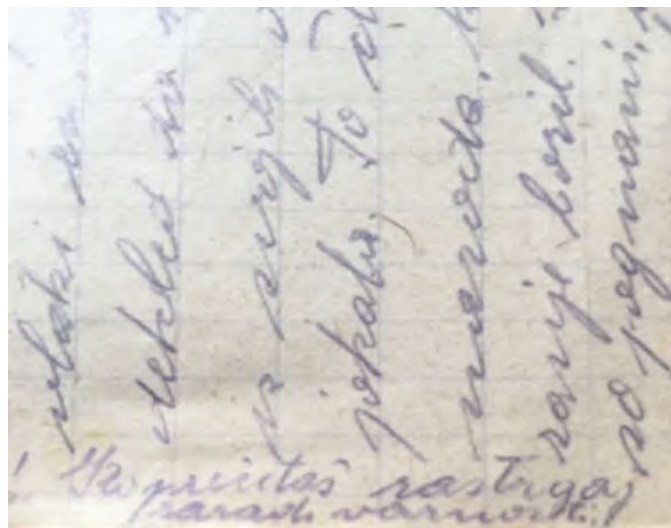
LJUBEZEN je najmočnejše čustvo, ki ga je dve leti gnalo naprej iz dneva v dan.

Decembra leta 1943 so ga poslali v eno od zgodovinsko najbolj krvavih front, na rusko fronto. Od tam je napisal poslovilno pismo ljubljeni Mici. Prepričan, da vrnitev ni več mogoča, bil je v prvi bojni vrsti in je dodobra izkusil, kaj je to fronta in boj za preživetje. Od Rusov je bil oddaljen nekaj deset metrov in le po sreči se je uspel predati Rusom, misleč, da je vse hudo za njim. Ampak hudo se je zmotil! Zanj se je začel drugi, še bolj neusmiljen križev pot. Za njim se je izgubila vsaka sled. Neznosen ruski mraz in lakota sta sejala smrt med ujetniki, kot je bil Joža.

Prvo pismo, ki ga je spet uspel napisati ljubi Mici, je nastalo šele po dolgih devetnajstih mesecih. Začel ga je z besedo Nepozabljena. Saj ni vedel, ali je Mici sploh preživela vojno. Ali ga je čakala?

V knjigi najdemo razburljivo resnično ljubezensko zgodbo, ki nam odstre vpogled v nemško vojsko z resničnimi pismi z urjenja in krvave ruske fronte. Nič spremenjeno, nič olepšano; vse tako, kot je bilo!

V knjigi Ljuba moja Mici, ki jo je napisal Jožatov vnuk Dejan Osterman, boste lahko prebrali in podoživeli, kako je Joža vsa dolga leta med drugo svetovno vojno vzdrževal svojo ljubezen do Mici in hrepenel po njeni prisotnosti. Preko pisem, ki sta si jih pisala, je njuna ljubezen med vojno, ko sta bila ločena, ostala živa in močna, nato pa sta jo nadgradila s skupnim življenjem in družino. Skupaj sta preživela 62 let, ko je po bolezni umrla ljubljena Mici.

NAPIŠITE PISMO IN SE POTEGUJTE ZA NAGRADO

Čeprav se je Joža Mici za vsako pismo zahvalil in včasih povzel, kaj je napisala, se njena pisma niso ohranila. Zato vas vabimo, da po prebranih Jožatovih pismih primete v roke pisalo in napišete pismo, ki bi ga Mici napisala Jožatu. Lahko v tistem ali današnjem času. Pustite svoji domišljiji prosto pot.

Z roko napisano pismo dajte v kuverto in ga do 31. 1. 2025 pošljite na naslov:

Društvo Radi pišemo z roko
Stegne 23 a
1000 Ljubljana

Izmed vseh prispelih pism bomo izžrebali TRI PISMA, ki bodo od Založbe 5ka, ki je knjigo izdala, prejeli knjigo Ljuba moja Mici in "skrivnostno kartico", ki jo preposto prislonite na telefon in na zaslonu se vam vsak dan prikaže ena lepa misel.

Naši člani se predstavijo

Sem Urška Macura, Ljubljančanka, žena, mami, hčerka, teta, učiteljica, prijateljica, bivša športnica in še marsikaj. Moj dom je svetla hiša z vrtom, kjer mi delajo družbo tri psičke in maček Ferdo. Rada imam šport: košarko, ritmično gimnastiko, sprehode v naravo, kvačkanje me pomirja, ustvarjam, delam na vrtu in z veseljem plešem na urah solo salse pri Katarini Venturini. Otroci me navdihujejo, me motivirajo, mi postavljajo izzive, me nasmejijo, me bogatijo, učijo ...

Rasla sem v športni družini, mami Binca je v mladosti igrala rokomet, oče Bogdan je bil igralec in trener košarke, z mlajšo sestro Evo sta naju starša vozila v naravo, ob koncih tedna smo se povzpeli na kakšen bližnji hrib: Golovec, Bormes, Šmarno goro, Rašico, spoznavali smo naravo pri mami Vižmarski. Pozimi smo drsali, smučali, spomladi kolesarili, nabirali gobe, borovnice, poletja preživljali v šotoru v Premanturi ... Že pri treh letih sem redno obiskovala splošno telovadbo v Partizanu Tabor v Ljubljani. Opazili so moje športne sposobnosti in me pri petih letih preusmerili v športno gimnastiko. Po rasti sem bila najvišja, plesno izrazna in zelo gibčna, zato me je na testiranju na Fakulteti za šport opazila trenerka ritmične gimnastike in me povabila na trening. In ritmična gimnastika je postala moja ljubezen.

Imela sem zelo lepo otroštvo v Mostah in na Kodeljevem, ki mi ga je obogatil siv pritlikavi pudelj Ejko. Osnovno šolo sem obiskovala na OŠ Jožeta Potrča, danes OŠ Vodmat, in se na srednjo šolo vpisala na pedagoško smer Gimnazije Ledina. Kot 14-letno dekle sem že vodila skupine ritmične gimnastike za deklice stare 5–10 let v Partizanu Moste. Uživala sem pri delu z otroki. Poletja sem preživela kot dijakinja vodnica poletnih kolonij otrok Zveze prijateljev mladine v Zambratiji in poletnega varstva otrok v Ljubljani, kjer sem jih na kopališču Kodeljevo učila plavati in z njimi preživljala počitnice. V srednji šoli sem bila uspešna, poletja z otroki pa so mi potrdila, da želim posvetiti svoj študij in poklic delu z njimi. Vpisala sem se na Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani.

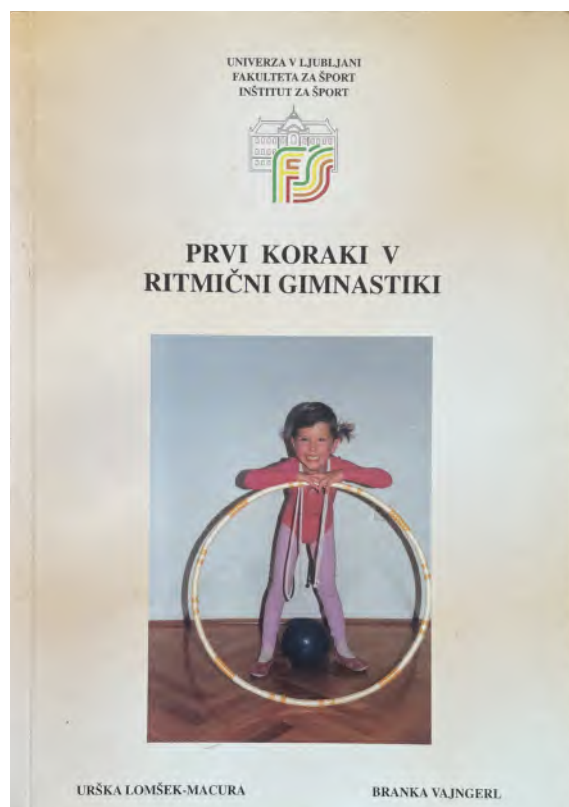
V desetih letih treniranja ritmične gimnastike sem bila zelo uspešna: večkratna republiška in državna jugoslovanska prvakinja v kadetski in mladinski kategoriji, mladinska in članska reprezentantka v bivši državi Jugoslaviji. Udeležila sem se številnih mednarodnih turnirjev, štirih Balkanskih prvenstev, se uvrstila v finale s posameznim rekvizitom in se udeležila prvega Evropskega prvenstva za mladinke v Atenah v Grčiji, kjer sem zasedla 26.mesto, kar je bila najboljša uvrstitev takratne skupne države v mladinski konkurenci. Bila sem sodnica v ritmični gimnastiki z nazivom brevet. Po končani športni poti v ritmični gimnastiki sem 5 let igrala košarko pri KK Ilirija v Ljubljani.

Ob študiju sem trenirala košarko, varovala otroke, se družila s sošolkami, soigralkami. Skupaj smo hodile v kino, plesat v Festivalno dvorano, disco, obiskovalele smo koncerte,

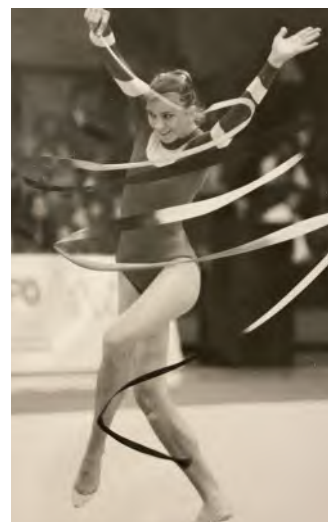
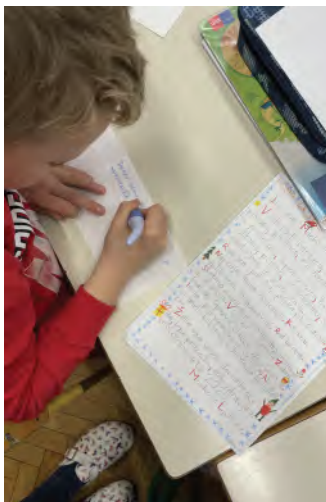

gledališke predstave in se vozile na izlete z mojo modro »katrc«. V maju leta 1996 sem diplomirala iz razrednega pouka na Pedagoški fakulteti in se že jeseni zaposlila. Tako že 29. leto učim na OŠ Jožeta Moškriča v 1. triletju.

Ob delu z učenci, skrbi in veselju z družino sem svoje znanje o delu z mladimi ritmičarkami zapisala v knjigo z naslovom Prvi koraki v ritmični gimnastiki, ki sva jo ustvarili s soavtorico trenerko ritmike, doc. dr. Branko Vajngerl. Na Fakulteti za šport je moja knjiga literatura za izpit pri predmetu ritmična gimnastika.

Trenutno poučujem 3. razredu, sem vodja aktiva, urejam oglasno desko v prizidku šole z različnimi zanimivostmi, otroškimi izdelki, s slovenskimi pesniki in pisatelji ... Z učenci pišemo razglednice, pisma, prve knjige, napišemo svoj prvi časopis ob koncu leta, slikamo, šivamo, žagamo, ustvarjamo ... Negujemo pisanje z roko z nalivnim peresom.

Moji projekti Gibam, da telo razmigam, Spreten bom, Krepimobralne mišice, Spoznajmo slovenske ljudske pravljice in običaje dopolnjujejo in bogatijo pouk.

S članki učence vzpodbujam, da so aktivni in skupaj zapišemo prispevke za šolski spletni časopis Šolska zgaga, za 60. obletnico šole sem pripravila razstavo Šola skozi čas in dve točki, ki so ju izvajali učenci na glavni prireditvi.

Otrokom želim vzbuditi čut za soljudi in dobrodelnost, zato izdelujemo voščilnice za Rdeči križ, pišemo Pisma za lepši dan, zbiramo različne prispevke ob številnih akcijah. Z možem sva najine otroke od malega vzgajala v duhu in skrbi za ljudi, sočutju in pozornosti, v smislu skupaj zmoremo vse ... te vrednote gojim tudi v razredu z učenci.

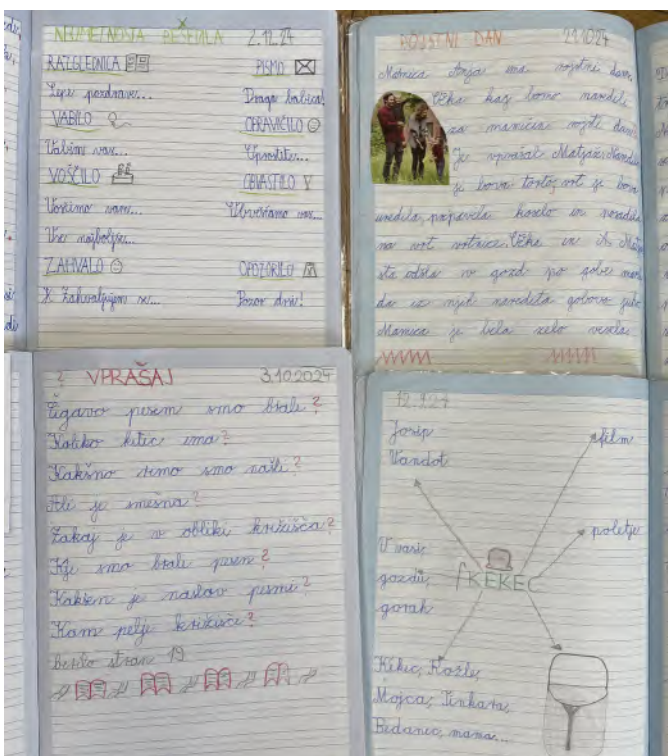
Vodila sem krožek ritmične gimnastike, s sodelavko krožek prostovoljstvo, prve pomoči ... Z učenci 2. razreda smo leta 2020 izdelali raziskovalno nalogo Moja nagajiva vezalka in bili zelo uspešni.

Razveseli me, ko me v razred pridejo obiskati bivši učenci in mi povedo, kaj vse se spomnijo, da smo preživeli skupaj, kaj počnejo danes, kaj jih veseli in navdihuje.

Največji zaklad je moja družina. Mož Marko, hči Živa, sinova Jurij in Sergej so svet ljubezni, veselja, zavetja, vir energije ... Pri nas imajo posebno mesto skupni trenutki, pogovori na terasi, smeh, glasba in uživanje na kavču ob gledanju filmov, kosila in praznovanja z babico, sestro in nečakinjo. Povezujeta nas medicina in košarka, saj sta mož in hči zdravnika, sinova košarkarja.

Iz otroštva ohranjam prijateljstvo s tremi ritmičarkami. Naša srečanja so polna smeha, obujanja norčij in sladkanja s torticami, ki jih v času ritmične športne kariere nismo smele jesti.

Sem človek akcije in iščem izzive, zato tudi sodelujem v društvu Radi pišemo z roko.

Ustvarjalnica

10. teden pisanja
iz roko 2025
od 20. do 24. januarja

NAŠI PODPORNICI

 Pošta Slovenije

VIVAPEN

ZRSŠ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE